

GAZET VAN BRUSSEL, "Nieuwsblad voor het Vlaamsche Volk", activistisch dagblad, uitgegeven te Brussel (1914-1918).

Vanaf zijn verschijnen op 29 november 1914 nam het blad een gematigd politiek standpunt in: "Vlaamsche Belgen willen wij zijn en blijven". Over het oorlogsgebeuren wilde het onpartijdig informeren. Dat geschiedde soms kritisch tegenover de geallieerden en mild voor Duitsland. Duitsgezind toonde de krant zich aanvankelijk niet, maar financieel door de bezetter gesteund, publiceerde zij ook geen onwelgevallige bijdragen. De houding tegenover Nederland was koel. **Emiel van Bergen**, **C.F. de Sadeleer** en **Adolf Peremans** (onder pseudoniem van Wate en, van april 1917 af, van Balder) volgden elkaar op als hoofdredacteurs. Ze besteedden veel aandacht aan de taaltoestanden in het Brusselse, vooral in onderwijs en bestuur. De krant sprak zich na verloop van tijd uit ten gunste van autonomie voor Vlaanderen en voor de verne-

derlandsing van de Gentse universiteit tijdens de oorlog. Pas na het aantreden van René de Clercq als hoofdredacteur op 26 augustus 1917 kwam er tijdelijk meer radicalisme. De krant schonk nu meer aandacht aan de werking van de Raad van Vlaanderen, die tot dan toe slechts zeer sporadisch en met scepsis werd gevolgd. Ze steunde zelfs de uitroeping door de Raad van Vlaanderen van de politieke zelfstandigheid in december 1917. Er kwam ook een opvallend positiever houding tegenover Nederland. Spoedig kreeg de hardwerkende en gematigde Peremans opnieuw meer invloed op de strekking van het blad. In augustus 1918 werd onder druk van de Politische Abteilung de hele redactie afgezet, omdat ze te kritisch stond tegenover de politiek van de Raad van Vlaanderen. Onder Edgard Rietjens koos het blad in de laatste oorlogsm maanden voor de gematigde elementen in Jong-Vlaanderen.

LITERATUUR: A. van Herreweghen, *Bijdragen tot de studie van het Vlaams aktivisme*. 2: *Aktivisme in Brussel, 1914-1918*, KUL, onuitgegeven licentiaatsverhandeling, 1972; – id., ‘De “Gazet van Brussel” 1914-1918’, in *De Vlaamse Beweging tijdens de Eerste Wereldoorlog. Mededelingen van het colloquium ingericht te Leuven op 15 en 16 november 1974*, 1974, p. 144-153; – D. Vanacker, *Het aktivistisch avontuur*, 1991.

ILLUSTRATIE(S), zie: federalisme.

KOEN HULPIAU